

Наталія КОСТІВ

**ПОСТАТЬ
ЮВЕНАЛІЯ МОКРИЦЬКОГО
В УКРАЇНСЬКОМУ САКРАЛЬНОМУ
МИСТЕЦТВІ ХХ ст.:
ПРОБЛЕМА ІДЕНТИЧНОСТІ
В ІНШОНАЦІОНАЛЬНОМУ
Й ІНШОДЕРЖАВНОМУ
СЕРЕДОВИЩІ**

Стаття присвячена творчості іконописця, схимонаха Студитського Уставу Ювеналія Мокрицького, який є видатним представником українського сакрального мистецтва другої половини ХХ ст. як в діаспорі, так і в Україні. Коротко розглянуто біографічні дані митця, вперше зроблено систематичний перелік ікон, які виконав о. Ювеналій Мокрицький в діаспорі та в Україні, зазначено місце їх знаходження, подано їх атрибуцію і обставини створення.

Ключові слова: ікона, іконопис, іконостас, сакральне мистецтво, темпера техніка.

© Н. КОСТІВ, 2015

У другій половині ХХ ст. українське церковне мистецтво зуміло відродити свої багатовікові традиції завдяки творчості ряду яскравих постатей українських іконописців, зокрема Петра Холодного, Святослава Гординського, Ювеналія Мокрицького, Єжи Новосельського, Григорія Планчака, Христини Дохват. Ці, а також багато інших українських митців познайомили світ із красою та величчю української ікони. Серед названих імен зразком відданості обраному мистецтву іконописання назавжди залишиться ім'я ієромонаха Ювеналія Мокрицького (1911—2002), який у своїй творчості, спираючись на розроблений ще візантійськими митцями канон, зумів з ним поєднати у своїх творах українську традицію іконописання та доповнити власними нововведеннями. Від ранніх літ Ю. Мокрицький вирішив присвятити своє життя Богові, але не тільки як монах та священнослужитель, а й як іконописець. У цьому йому допоміг предстоятель Української Греко-Католицької Церкви Андрей Шептицький.

Постать та мистецька спадщина Ювеналія Мокрицького на сьогоднішній день є недостатньо вивченою та дослідженою. Фрагментарно творчість Ю. Мокрицького була розглянута у працях дослідників Івана Дуди [5; 6], Ірини Гах [4], Івана Кейвана [7], Олега Сидора [11; 12; 13], Дмитра Степовика [8; 9; 10] та ін. Слід також зазначити, що майже не досліджена українськими науковцями мистецька спадщина Ювеналія Мокрицького. У згаданих нами працях мистецтвознавців зустрічається коротка довідка про іконописця, якщо згадуються роботи митця, то це переважно ікони іконостаса св. Софії в Римі. Зважаючи на це, назріла потреба детальніше вивчити творчий шлях Ювеналія Мокрицького, дослідити його іконографічну спадщину шляхом систематизації та мистецтвознавчого аналізу. Адже твори Ювеналія Мокрицького мають великий вплив на творчість багатьох українських іконописців, які працюють в наш час.

Ювеналій (Йосиф) Мокрицький, ієромонах Студитського Уставу, народився 16 жовтня 1911 р. в с. Хлопівка Гусятинського району Тернопільської області. Вже з ранніх літ всі помітили схильність до малювання у малого хлопця. Це було його улюблене заняття, і малював він все, що бачив. Місцевий священник порадив батькам звернутися до монахів студитів в Уневі, а саме до Климентія Шептицького, знаючи, що там є художня школа.

19 червня 1929 р. Мокрицький вступив до монастиря в Уневі. З середини жовтня 1929 р. Ювеналій Мокрицький разом з іншими братами відвідує іконописну школу при монастирі Святоіванівської Лаври у Львові [1, с. 9]. Навчання відбувалось під керівництвом Василя Дядинюка. Під час навчання в іконописній школі учні неодноразово відвідували Музей українського мистецтва у Львові, створений Іларіоном Свенціцьким за сприяння Митрополита Андрея Шептицького і Унівського монастиря, вивчали українську ікону та зосереджували свою увагу на візантійському мистецтві. Помітивши непересічний талант учня іконописної школи, Митрополит Андрей спеціально ним зацікавився. Він познайомив брата Ювеналія з Іларіоном Свенціцьким, який скеровував молодого митця до вивчення ікон візантійського стилю, старих іконописних технік, а також до навичок реставраційних робіт, надав доступ до фондів приміщень, щоб краще вивчити іконопис. Відомо, що брат Ювеналій проводив реставраційні роботи на іконах із збірки «Студіон» — на іконі «Апостол Петро та Матвій» XVII ст. ряду «Моління» з Галичини. Про це свідчить напис на звороті ікони [5, с. 25]. Першою великою роботою Ювеналія Мокрицького був розпис іконостаса в церкві св. Івана Богослова у с. Словіті біля Унева, а в 1936—1938 рр. молодий іконописець бере участь у розписі Святоуспенського храму Унівської Лаври. Із спогадів митця відомо, що на іменини Климентія Шептицького він виконав ручний хрест, який дуже вполював Климентій Шептицький і передарував його митрополиту Андрею Шептицькому.

Після іконописної школи Ювеналій вступив у малу Львівську духовну семінарію та завершив навчання у 1939 році. Саме тому за браком часу через навчання Ювеналій Мокрицький мало виконав мистецьких робіт.

У 1940 р. брат Ювеналій переїжджає в Прагу, де продовжує богословське навчання у Карловому університеті в Празі. «Під час Другої світової війни це було «найспокійніше» місце, де можна було одержати найкращу богословську освіту. В тому числі викладання велося тільки на німецькій мові й не чотири, а три роки, тому курс богослов'я Мокрицький закінчив на один рік раніше — у 1943 році» [4, с. 141].

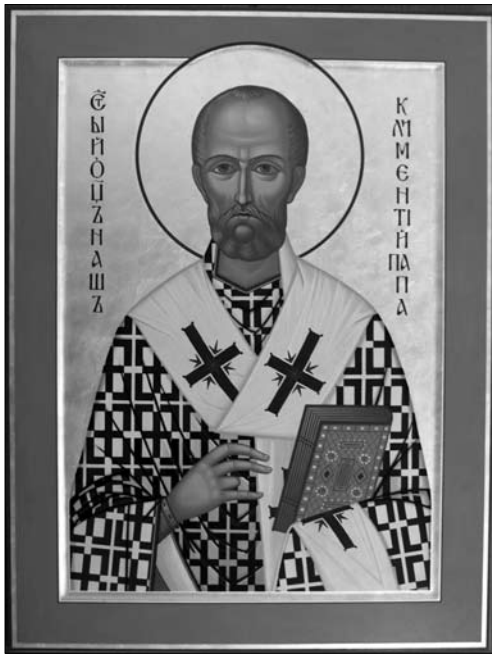

Іл. 1. о. Ювеналій Мокрицький. Іконостас Собору Святої Софії в Римі, Італія. 1970-ті роки. Дерево, темпера, золочення

Після повернення до Львова 26 вересня 1943 р. брат Ювеналій отримує єрейські свячення, які, незважаючи на тяжкий стан здоров'я, уділив сам Митрополит Андрей Шептицький. «Під час рукоположення були присутні: ігумен — наставник Климентій Шептицький, товариш — брат Атанасій, дві сестри Ювеналія і слуга митрополита пан Гавриляк» [4, с. 141]. Після висвячення о. Ювеналій перебував у монастирі в Лужках — Карпати (1944). Однак з приходом нової влади змушений покинути Україну та емігрувати. У 1944 р. Ювеналій Мокрицький вступає до академії мистецтв у Відні. Маючи із собою рекомендаційний лист від Іларіона Свенціцького, отець Ювеналій отримав можливість в академії займатися вивченням технології та реставрації живопису (в майбутньому це стане в пригоді Ю. Мокрицькому і він, перебуваючи в Римі, буде займатись реставрацією ікон і стародруків). У Віденській академії о. Ювеналій навчався малярства три повних роки в професорів Андерсена й Айгенбергера.

Переїхавши до Німеччини 1948 р., о. Ювеналій займається душпастирською працею у таборах біженців. Перебуваючи в Німеччині, Ювеналій Мокрицький мав нагоду відвідувати Промислову школу у місті Крэфельді (щоб якось забезпечити себе матеріально, працював у Промисловій школі професора Фіндерса у Крэфельді), де освоїв техніку мозаїки.

Саме тоді о. Ювеналій виконав у матеріалі свою першу творчу роботу в техніці мозаїки — погруддя святого Миколая, яке було вмонтоване в стіну молитовниці старечого дому. Матеріалом для цієї ро-

Іл. 2. о. Ювеналій Мокрицький. Ікона Святого Папи Климента. Український католицький університет імені святого Климента в Римі, Італія. Дерево (ковчег), темпера, золочення; 131 x 99 x 2,3 см

боти, у тяжкий післявоєнний час (1948 р.) були кольорові камінці, що їх художник відшукав на вулицях міста. Для іконостаса спеціально збудованої для біженців молитовниці отець Ювеналій намалював ікони і щоденно служив Службу Божу. Перебуваючи в Німеччині, іконописець намалював у Буке ікони до каплиці (за іншими свідченнями іконостас) для місцевого монастиря. На жаль, зараз у приміщенні церкви в Буке обладнано ресторан.

У 1950 р. о. Ювеналій переїхав до Бельгії, де паралельно із душпастирством багато часу присвячує і малярству. Та вже у жовтні цього ж року він переїжджає до Італії, а саме до Рима.

Оселившись у Грецькій колегії в Римі, Ю. Мокрицький працює деякий час для Конгрегації Східних Церков. Слід зазначити, що окрім іконопису митець також виготовляв різні церковні речі, зокрема антимінси, оформлював церковні книги. Зокрема, у 1955 р. виконав антимінси — грецький і церковно-словянський — для Східної Конгрегації, заставки й ініціали до церковнослов'янського видання Апостола.

У Римі іконописець приділяє багато часу вивченню та дослідженню східного іконопису, а особливу увагу приділяє опануванню технікою давнього темперного живопису. О. Ювеналій Мокрицький в май-

бутньому буде працювати виключно в цій техніці. Лише для іконостаса катедри Пресвятої Родина в Лондоні іконописець зробить виняток і виконає ікони олією, що було пов'язано із високою вологістю у приміщенні катедри.

На замовлення монахів василіян Ю. Мокрицький виконав свою першу велику роботу — іконостас для отців василіян у Римі. Над написанням іконостаса митець працював протягом 1952—1954 років. Цей іконостас є однарусним. При створенні іконостаса митець врахував внутрішній простір храму, прагнучи, щоб іконостасна перегородка якнайдоцільніше вписувалася в інтер'єр, не зменшуючи враження просторовості. Слід підкреслити, що це було постійне і непорушне правило о. Ювеналія Мокрицького. В кожному випадку, коли він мав виконувати ікони до церков, творчий процес починався у нього з вивчення самої споруди храму, її розташування, архітектури, внутрішнього простору, стінопису. В мистецькому відношенні кожна церква є цілісним ансамблем, що досягається гармонійним поєднанням усіх складових його частин, починаючи від архітектурної конструкції та інформативної системи, пов'язаної з присвятою і призначенням церкви і кінчаючи єдністю художнього стилю розписів та іконопису. Це насправді грандіозне художнє завдання, що й робить кожен таку роботу явищем сакрального мистецтва, та й не тільки сакрального.

Протягом 1953—1954 рр. іконописець виконує іконостас для молитовниці сестер бенедиктинок у Курелії-Люгано, Швейцарія. На жаль, зараз цього монастиря вже немає.

Наприкінці 1954 р. о. Ювеналій переїхав до Канади. Там він оселився в Святоуспенській обителі студійського уставу в Онтарійському містечку Вудстоку. Перебуваючи у монастирі, митець на прохання настоятеля церкви та громади в м. Бурлінгтоні (Оквіл) виконав ікону Успіння Пресвятої Богородиці.

Куди б не закинула його доля, як би не складалися обставини, о. Ювеналій продовжує наполегливо працювати як на душпастирській ниві, так і в іконописанні. Так у 1957 р. завдяки старанням о. Ювеналія у США було відновлено церкву святих апостолів Петра і Павла. Після повернення із США до Канади у 1956 р. виконав два образи для церкви у

Бранфорді (Онтаріо), писав ікони та виконував приватні замовлення.

Радісною, надихаючою подією в житті о. Ювеналія, що викликала піднесення творчих сил, стало його запрошення до Рима у 1964 р. Блаженнішим Йосифом. Він був першим, кого Йосиф Сліпий після звільнення із таборів ГУЛАГу хотів бачити. Легко уявити, якою зворушливою і приємною для обох була ця зустріч. Адже їх єднала співпраця під опікою і керівництвом Митрополита Андрея. Їм обом давав свої священня Митрополит Андрей Шептицький. Йосифові Сліпому набагато раніше, і всі священня його зростання в церковній ієрархії, але для обох ім'я великого Митрополита було рідне і святе. Йосиф Сліпий прагнув продовжувати справу Митрополита Андрея і для здійснення своїх планів вирішив прилучити й о. Ювеналія.

Після приїзду художник починає працювати над іконами до іконостаса Святої Софії в Римі. Ці ікони стали найбільшим мистецьким досягненням о. Ювеналія Мокрицького (іл. 1). Майстерні отця Ювеналія в ці роки містились у монастирі Студіон у Кастель-Гондольфо (район Гроттафератта біля Маріно, Лаціалле) поблизу Рима. Будинок для монахів студитів придбав Патріарх Йосиф у 1964 році [9, с. 61]. Ескіз печатки Йосифа Сліпого і Святої Софії в Римі розробив о. Ювеналій.

Поряд із собором Святої Софії у Римі знаходиться будівля Українського католицького університету ім. Климента Папи (УКУ), побудований у 1964—1966 роках. Ювеналій Мокрицький створив ікону покровителя університету святого Климента — папи Римського (131 x 99 см); обабіч на іконі зображено напис: «С тий Отец Наш / Климентій Папа») (іл. 2). Тепер ця ікона знаходиться у холі Українського католицького університету [12, с. 82].

У 1967 р. о. Ювеналій Мокрицький виконав для Блаженнішого Йосифа Сліпого антиминос (церковно-слов'янський). Наступного року на прохання Блаженнішого о. Ювеналій виконав чудове Розп'яття (іл. 3). Блаженніший привіз із України старе Розп'яття — Животворящий Хрест — і попросив митця скопіювати його. Трираменний хрест більшого розміру (101,5 x 66,7 см), що знаходиться у викладацькій залі університету св. Климента [12, с. 82].

Паралельно з роботою у соборі Святої Софії Ювеналій Мокрицький працював для Конгрегації Схід-

Іл. 3. о. Ювеналій Мокрицький. Хрест з Розп'яттям. Український католицький університет імені святого Климента в Римі, Італія. 1968 р. Дерево, темпера, золочення; 101,5 x 66,7 x 2,3 см

них Церков: робив графічні заставки до грецького чотири томного «Антологіона», у 1964—1967 рр., а також виконував приватні замовлення.

Для Української Католицької колегії св. Йосафата о. Ювеналій створив дві ікони — Ісуса Христа та Пресвятої Богородиці. Ці ікони є дуже подібними до ранніх ікон з іконостаса для каплиці при домі Головної управи отців василіан св. Йосафата.

З 1973 р. і до 1975 р. Ювеналій Мокрицький перебував в Німеччині у Крефельді, де служив парохом, а з 1976 р. повертається до Канади, ставши настоятелем Святоуспенського монастиря у Вудстоку. З листів о. Ювеналія до Ірини Гах ми дізнаємося про те, що «разом із професором Мацеї іконописець у 1970-х рр. розробив іконостас для парохіальної церкви Успіння Пресвятої Богородиці у м. Місісагау. Митець виконав ікони намісного ряду іконостаса, дияконські ворота, а також ікону Тайної вечері» [4, с. 142].

З 1976 р. іконописець почав працювати над іконостасом до каплиці чоловічого монастиря Студіон у Кастель-Гондольфо (район Гроттафератта біля Маріно, Лаціалле) поблизу Рима. Для «Студіону» о. Ювеналій написав намісний ряд та ряд предел,

Іл. 4. о. Ювеналій Мокрицький. Христос Пантократор (Вчитель). 1969 р. Дерево (ковчег), левкас, темпера, золочення; 45,5 x 35,4 x 1,7 см. Храм Успіння Пресвятої Богородиці, Унівська Лавра

решту ікон до іконостаса виконав іконописець дякон Христофор Куць.

У 1980 р. на замовлення єпископа Роберта Москаля іконописець написав всі ікони для іконостаса у церкві м. Парма (штат Огайо, США). У цьому ж році о. Ювеналій відреставрував для парафіяльної церкви у Фумоне (Італія) ікону Матері Божої Неустанної Помочі (згодом злодії її понищили і порубали). Крім того, о. Ювеналій займався реставрацією стародруків.

У 1987 р. на замовлення єпископа Августина Горняка митець розпочинає роботу над іконостасом до катедри Пресвятої Родина в Лондоні. Праця над написанням ікон для іконостаса тривала до літа 1992 року. У зв'язку із сильною вологістю катедри тут Ювеналій Мокрицький працював у техніці олійного іконопису.

Невтомно працюючи весь цей час, іконописець вдосконалював свою майстерність та вивчав світове мистецтво. Відомо, що Ювеналій Мокрицький продовжував навчання в Афінах — приватно, багато подорожував і оглядав твори мистецтва. Про це свідчать розповіді людей, які знали о. Ювеналія, а також велика бібліотека іконописця.

Влітку 1993 р. о. Ювеналій вперше після багатьох років отримав можливість відвідати Батьків-

щину — Україну, яку ніколи не забував і на еміграції та постійно працював для неї. Набутий в Україні факт іконописця у найвидатніших митців-патріотів він поставив на службу Українській Греко-Католицькій Церкві і українському народові, згуртовуючи довкола Церкви українців у діаспорі, роблячи свій внесок у збереження української національної ідентичності в іншонаціональному і іншодержавному середовищі. Під час свого перебування у Львові він, звичайно ж, відвідав Святоуспенську Унівську Лавру, з інтересом оглядав львівські музеї, вивчав фонди іконопису Національного музею у Львові, які зберігалися у Вірменському соборі, побував у обласній реставраційній майстерні, просто із зворушенням гуляв вулицями Львова, звідки починався його шлях до мистецтва і в далекі світи. Саме під час поїздки в Україну о. Ювеналій виявив бажання відновити втрачену чудотворну ікону Божої Матері з Унева.

Слід особливо підкреслити, що це не єдина чудотворна ікона, яку написав о. Ювеналій. Іконописець намалював також ікону Гошівської Богородиці в 1991 р. після відродження монастиря в Гошові, відтворив копію Гошівської Богородиці, яку у Римі поблагословив Папа Іван Павло II. У Зарваниці, в дерев'яній церкві, яка належить студитам, є копія Зарваницької Матері Божої (запрестольний образ), яку також виконав о. Ювеналій Мокрицький.

В Унівському монастирі є дві ікони невеликих розмірів, які подарував о. Ювеналій під час свого останнього приїзду (іл. 4—5). Ці ікони зберігаються в церкві Успіння Пресвятої Богородиці. У церкві св. Михаїла, що у Львові, є чотири намісні ікони, які намалював о. Ювеналій під час перебування в Львові. Варто зазначити, що окрім душпастирювання та іконописання о. Ювеналій у 1990-х рр. брав на навчання молодих людей, зокрема монахів, які вчилися іконопису. До таких учнів належить сестра Василя Чикало, Катерина Чалик та Богдан Івашків — схимонах Боніфатій та ін. Коли брат Боніфатій повертався після навчання в Україну, о. Ювеналій подарував йому дві власні іконки, що й сьогодні знаходяться у його приватній колекції.

На жаль, на сьогодні ще не виявлена велика частина ікон, які належать пензлю відомого майстра-іконописця. У художника було багато друзів серед

італійців та канадійців, яким о. Ювеналій дарував або виконував на замовлення ікони. Іконописець ніколи не фіксував, скільки ікон виконав і кому їх дарував, а так як свої роботи митець часто не підписував, їх важко виявити та систематизувати.

Помер Ювеналій Мокрицький 2 травня 2002 р. в Канаді і похований у Вудстоку на місцевому кладовищі.

Отже, можемо зробити висновок, що роботи о. Ювеналія, надзвичайно плідного українського митця-іконописця другої половини ХХ ст., є високохудожні та затребувані. Саме тому вони сьогодні зберігаються у храмах по цілому світу — в Німеччині, Канаді, США, Англії, Італії, Бельгії, Швейцарії і, звичайно, Україні. Крім того, ікони отця Ювеналія зберігаються у численних приватних збірках. При цьому слід особливо підкреслити, що всі ікони збереглися у чудовому стані. Лише у 2012 р. в церкві Святої Софії в Римі під час обновлювальних робіт в храмі було здійснено чистку ікон від бруду. Цього ж року відбулися незначні реставраційні роботи (незначне поїдження шашелем) над двома іконами з Української Католицької колегії св. Йосафата. Це ікона Ісуса Христа та Пресвятої Богородиці. Те, що ікони отця Ювеналія Мокрицького чудово зберігаються протягом десятиліть, свідчить про те, що митець-іконописець досконало володів техніками іконопису і фахово та сумлінно підходив до створення кожної ікони.

Протягом всього творчого життя о. Ювеналій брав за взірць ікони візантійського стилю та українські ікони періоду Київської Русі. Та попри те, що ікони о. Ювеналія написані з урахуванням правил канонічного іконопису, вони є стилево іншими. В іконописанні Ювеналій Мокрицький дотримувався старих технік: як і в давні часи писав ікони темперою. У другій половині ХХ ст. темперою мало хто й писав, бо живописом були вже освоєні більш прості сучасні техніки. І хоч іконопис митця вийшов від сакрального мистецтва Візантії та українського періоду Київської Русі, та водночас у ньому втілене все найкраще, що було в українській іконі від часу Київської Русі аж до сьогодні, з одного боку, та з іншого — відчутні й досягнення європейського мистецтва. Це проявилось, перш за все, у тонкій, дивовижно ліричній лінії обрису фігуративних зображень та в українсько-європейському типажі ликів святих,

Іл. 5. о. Ювеналій Мокрицький. Богородиця Одигітрія. 1995 р. Дерево (ковчег), левкас, темпера, золочення; 46 x 35,6 x 1,8 см. Храм Успіння Пресвятої Богородиці, Унівська Лавра

у більш проникливо-психологічному їх трактуванні, на противагу суворому аскетичному — у візантійському іконописі.

Немало важило й те, що о. Ювеналій щоразу готував себе до написання кожної ікони. Перед початком роботи він постив і звертався з молитвою до Бога, просячи Божого благословення й натхнення на створення святого образу. Відчувши Божу ласку, працював наполегливо, швидко, не відволікаючись на дрібниці, дотримуючись всіх наукових вимог техніки живопису та настанов Літургії й Святого Письма до сюжетів ікон і ликів святих.

Усвідомивши все це, пізнавши стиль роботи митця, легко зрозуміти, чому Церква і вірні, й миряни, мистецтвознавці зокрема, однозгідно визнали отця Ювеналія Мокрицького видатним іконописцем ХХ століття.

1. Б. а. Іконостас Собору святої Софії в Римі / Б. а. — Рим, 1979.
2. Б. а. Творчість українських митців поза батьківщиною / Б. а. — 1981.
3. Б. а. Українські художники сакрального малярства кінця ХХ — початку ХХІ ст. / Б. а. — Київ, 2008.
4. Гах І. Життя, присвячене іконі (до 90-ліття з дня народження отця Ювеналія Мокрицького) / І. Гах // Київська церква. — 2001. — С. 140—143.

5. Гелитович М. Ікони «Студіону» у збірці Національного музею у Львові ім. Андрея Шептицького / М. Гелитович // Українське сакральне мистецтво з колекції «Студіон» / автор-упоряд. о. д-р Севастіян Дмитрух. — Ч. II. У збірці Національного музею у Львові ім. Андрея Шептицького. — Львів : Срібне слово, 2008. — С. 23—25.
6. Дуда І. Іконописець-ієромонах Ювеналій Мокрицький / І. Дуда // Тернопіль. — 1994. — № 2—3. — С. 23—24.
7. Дуда І. Ювеналій Мокрицький / І. Дуда // Свобода. — 1992. — 3 січ.
8. Кейван І. Українські митці поза Батьківщиною / І. Кейван. — Едмонтон ; Монреаль, 1996. — С. 127—128.
9. Степовик Д. Сучасний український іконопис діаспори / Д. Степовик // Мистецтво української діаспори. Повернуті імена / за ред. Федорук О. — Вип. 1. — Київ : Тріумф, 1998. — С. 60—65.
10. Степовик Д. Історія української ікони Х—XX століть / Д. Степовик. — Київ : Либідь, 2004. — 440 с. : іл. — (Вид. 2-ге, стереотип.).
11. Степовик Д. Українська ікона в діаспорі / Д. Степовик // Людина і світ. — 1994. — № 3—4. — С. 30.
12. Сидор О.Ф. Блаженіший Йосиф і мистецтво / О. Сидор. — Рим, 1994. — С. 101 + 56. — (Видання Українського Католицького Університету Св. Климента Папи. Т. 86).
13. Сидор О. Йосиф Сліпий і мистецтво / О. Сидор. — Київ ; Рим : Релігійне товариство «Свята Софія» для українців католиків, 2012. — 456 с.
14. Сидор О. Собор Святої Софії в Римі / О. Сидор. — Київ ; Рим : Релігійне товариство «Свята Софія» для українців католиків, 2012. — 184 с.

Natalya Kostiv

YUVENALII MOKRYTSKY'S FIGURE
IN UKRAINIAN SACRED ART OF THE XX c.
AND A PROBLEM OF IDENTITY IN FOREIGN
NATIONAL MILIEU AND ABROAD

The article has been dedicated to the creativity of the icon-painter, ascetic monk of the Studite Order Yuvenalii Mokrytskyj, an outstanding representative of Ukrainian sacred art of the 2nd half XX c. both in diaspora as in Ukraine. For the first time the article has brought brief review of Mokrytsky's biographical data and systematic list of icons painted by him in diaspora and in Ukraine with supplies of attributions, places of icons location, and circumstances of creation.

Keywords: icon, icon art, iconostasis, sacred art, tempera technique.

Наталія Костив

ФИГУРА ЮВЕНАЛИЯ МОКРИЦКОГО
В УКРАИНСКОМ САКРАЛЬНОМ ИСКУССТВЕ
XX ВЕКА: ПРОБЛЕМА ИДЕНТИЧНОСТИ
В ИНОНАЦИОНАЛЬНОЙ
И ИНОГОСУДАРСТВЕННОЙ СРЕДЕ

Статья посвящена творчеству иконописца, схимонаха Студийского Устава Ювеналия Мокрицкого, который является выдающимся представителем украинского сакрального искусства второй половины XX века как в диаспоре, так и в Украине. Кратко рассмотрены биографические данные художника, впервые сделан систематический перечень икон, исполненных о. Ювеналием Мокрицким в диаспоре и в Украине, указано место их нахождения и представлены их атрибуция и обстоятельства создания.

Ключевые слова: икона, иконопись, иконостас, сакральное искусство, темперная техника.